

KULTURYTRING

DRAMMEN

2021

Innhold

DEL 1 – HVA ER KULTURYTRING DRAMMEN?	6
Målsettinger	7
Initiativtakeren: Norsk kulturforum	7
Hvorfor er kulturytring en viktig arena?	7
Løfte kulturpolitikk i valgårene!	8
Hvem skal Kulturytring Drammen være for?	8
Organisering av Kulturytring:	9
Kulturytrings ytringsplattform	12
DEL 2 – GJENNOMFØRING AV KULTURYTRING DRAMMEN 2021	14
Praktisk gjennomføring og arenaer	16
Program	18
Det åpne programmet	18
Arrangørene på Kulturytring Drammen	19
Opplev Drammen – en kulturreise for et allment publikum	24
Spørretimen på Kulturytring Drammen	25
UNG Kulturytring – tiltak for handling!	26
Tiltakene	26
Praktisk gjennomføring av UNG Kulturytring	26
Hvem var publikum på Kulturytring Drammen?	28
Målsettinger og måloppnåelse	30
Samle hele kulturfeltet for å synliggjøre kultur som politikkområde	30
Politisk deltakelse	30
Sette agenda og legge opp til politisk debatt	31
Samle, dele og styrke kulturfeltet lokalt, regionalt og nasjonalt	32
Regionalt perspektiv på nasjonal arena	33
Mediedekning, sosiale medier og nettsider	34
Pressedekning og medier	34
Samarbeid med Drammens Tidende	35
Sosiale medier og nettsider	35
Økonomi	36
DEL 3 – FREMTIDENS KULTURYTRING – HVOR GÅR VEIEN VIDERE?	40
Ytringer og yrende folkeliv!	41
En styrket økonomi	41
Klare ansvarsområder og forventningsavklaring	41
Sammendrag	42

KULTURMINISTER ABID Q. RAJA OG GENERALSEKRETÆR I NORSK KULTURFORUM HEGE KNARVIK SANDE UTENFOR SCENEN PÅ UNION.

FORORD

I 2021 gjennomførte Norsk kulturforum det største løftet i organisasjonens femti år lange historie: Kulturytring Drammen. Midt i en pandemi samlet en organisasjon med et nettverk av kulturkommuner i ryggen, hele det norske kulturlivet til en debatt- og samtalearena med målsetting om å styrke kultur som politisk felt. Vi satset for fullt og ser tilbake på et fantastisk arrangement.

Styret i Norsk kulturforum har vært styringsgruppen for Kulturytring Drammen. Styret har vært involvert i prosessen helt fra tidligere generalsekretær Hege Knarvik Sande fikk ideen og til den ble satt ut i livet ved hjelp av Norsk kulturforums lille, men likevel ressurssterke administrasjon i godt samarbeid med Drammen kommune, Viken fylkeskommune og en rekke andre aktører. Det er med stor stolthet vi ser tilbake på initiativet og gjennomføringen, og det er med glede vi nå leverer fra oss denne sluttrapporten.

På vegne av både Norsk kulturforum og Kulturytring Drammen ønsker jeg å rette en stor og varm takk til alle samarbeidspartnere, støttepartnere, organisasjoner og frivillige. Uten deres innsats og tro på dette prosjektet, ville vi aldri ha klart å gjennomføre landets første samling for kunst- og kulturpolitikk.

Nå sikter vi videre mot Kulturytring Drammen 2023, en samling fri for smitterestriksjoner, fylt til randen av politikere, fagfolk, debatter, diskusjon, inspirasjon, og sist, men ikke minst, et levende og engasjert publikum!

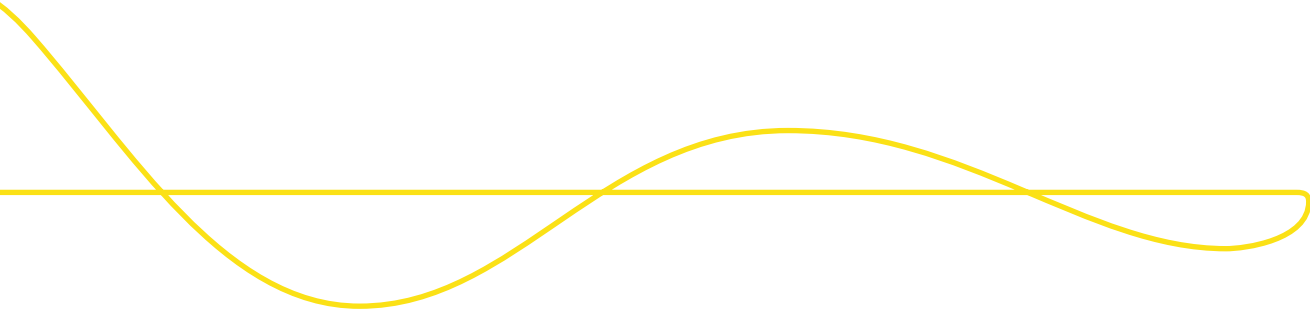
TOR HELGE R. MOEN,
STYRELEDER NORSK KULTURFORUM
Alta, november 2021

Del 1

HVA ER **KULTURYTRING** DRAMMEN?

Kulturytring Drammen er en nasjonal arena for kulturpolitikk som samler hele det norske kulturlivet i samtaler og debatt om kunst- og kulturpolitikk. Sammen synliggjør feltet kunst- og kultursektoren som et viktig politikkområde og utviklingskraft i samfunnet. Kulturytring ble arrangert for første gang i 2021 av Norsk kulturforum (NOKU) i samarbeid med Drammen kommune og Viken fylkeskommune. Kulturytring arrangeres som biennal i hvert valgår (2021, 2023, 2025 osv.), og målsettingen med etableringen av Kulturytring Drammen i 2021, var å synliggjøre kunsten og kulturens rolle i samfunnet, og fremheve kultur som politikkområde.

MÅLSETTINGER

- Samle hele kulturfeltet for å synliggjøre kultur som politikkområde
- Være en kunnskapsarena for beslutningstakere, allmenheten og barn og unge
- Samle, dele og styrke kulturfeltet lokalt, regionalt og nasjonalt

INITIATIVTAKEREN: NORSK KULTURFORUM

Norsk kulturforum er en landsdekkende interesse- og kompetanseorganisasjon som samler hele kultursektoren i kommuner og fylkeskommuner over hele Norge. NOKU skal styrke den faglige kompetansen, og fremme kunst- og kulturliv som vesentlige bidragsyttere til samfunnsutvikling og menneskers livskvalitet. Ifølge organisasjonens strategi fra 2019 skal vi for å nå våre målsettinger, samle kulturlivet til en helhetlig samtale om kunst og kultur og styrke kultur som politikkområde. Kulturytring Drammen kan ses som en direkte konsekvens av denne strategien.

Norsk kulturforum er et nettverk for offentlig ansatte i kultursektoren, og er i kraft av dette nettverket den eneste kulturorganisasjonen i dag som har et helhetlig blikk på kulturlivet. Slik sett kan organisasjonen innta en nøytral posisjon, og kan samle alle perspektiver fra kunst- og kulturlivet i samarbeid med et mangfold av kulturaktører. NOKU har over 230 kommuner som medlemmer og 7 aktive fylkeslag.

HVORFOR ER KULTURYTRING EN VIKTIG ARENA?

I kulturmeldingen fra 2019 leser vi at «Kulturlivet og sivilsamfunnet er føresetnader for danning og ei opplyst offentlighet, og dermed ei investering i demokratiet.» Samtidig har Norsk kulturforum de siste årene sett et

økende behov for politisk fokus, parallelt med et uttalt politisk ønske om å løfte kunst og kultur frem som viktige og grunnleggende bærebjelker i samfunnet, og å underbygge kulturens kraft i samfunnet. I Rapporten «Organisering og kompetanse i kommunal kultursektor (TF-532, 2019)» kom det frem at kultur mister fotfeste som politikkområde, og at kultursektoren mister midler og betydning både i den lokale og regionale forvaltningen.

Siden mars 2020 har koronapandemien også vist oss hvor viktig det er å samle hele kulturlivet til samtale om en helhetlig kulturpolitikk, spesielt har dette kommet til syne sett opp mot myndighetenes kompensasjonsordninger til kultursektoren. Kultursektoren har et stort mangfold av uttrykk, virksomheter og organisasjoner, noe som gjør det utfordrende å lage en helhetlig kulturpolitikk både lokalt, regionalt og nasjonalt. Målsettingen med Kulturytring Drammen er ikke å skape en strømlinjeformet kultursektor etter modell av idretten, men å samle sektoren til en samtale som synliggjør dens mangfold og dens kretsløp, og gir sektoren mer gjennomslagskraft.

På arrangementer som Arendalsuka faller dessverre kulturfeltet ofte gjennom og forsvinner i mengden av andre sektorområder og temaer som får større fokus og som anses som viktigere og mer aktuelle. Stadig færre kulturaktører deltar, og frivillige og offentlige organisasjoner opplever at de får lite gjennomslag, sammenlignet med mer ressurssterke aktører. Arendalsundersøkelsen bekrefter opplevelsen av at Arendalsuka ikke er særlig relevant for kulturpolitikk.

Kulturfeltet mangler derfor et felles samlepunkt der det er naturlig og relevant for alle involverte å delta. For å få eget fokus og oppmerksomhet om kulturen og gode samtaler og debatter med relevante politikere, mener derfor Norsk kulturforum at feltet selv må legge opp til å invitere og samle hele sektoren til diskusjon, samtaler og kunnskapsdeling. Skal kultursektoren løftes til et nivå

1. KUNNSKAPSMINISTER GURI MELBY ÅPNER UNG KULTURYTRING.
2. KULTURMINISTER ABID Q. RAJA ÅPNER KULTURYTRING DRAMMEN.

Foto: Christian Hvatum, Drammen kommune

1.

der kulturen faktisk anses som en «samfunnsbyggjande kraft», må feltet samles og diskutere problemstillinger og fokusområder i fellesskap. Kulturytring Drammen vil etter oppstarten i 2021 og i årene som kommer, være en viktig brikke i dette arbeidet, gjennom å være en nasjonal, samlende arena, som vil bygge en felles stemme for kultursektoren. Kulturytring skal bidra til økt oppmerksomhet, gode møteplasser og kunnskapsarenaer for kunst, kultur og kulturpolitikk.

LØFTE KULTURPOLITIKK I VALGÅRENE!

Kulturytring ble for første gang lagt til 2021, og vil gjennomføres i hvert påfølgende valgår. Det er et stort behov for å løfte kulturen i opptakten til valgkampen og det offentlige ordsiftet, i en felles, nasjonal samtale. Kulturytring vil være en kjernearena for dette arbeidet gjennom et politisk program med debatter, ordveksling m.m. Videre er målet å synliggjøre kultur som sektor- og politikkom-

råde, og ikke minst heve kunnskapsnivået om kultur som en vesentlig kraft i samfunnslivet og politikken. Ytringsfrihet, kunst og kultur som ytringer i samfunnet, og kunst og kultur som byggende og stabiliserende faktorer i vår hverdag bør være viktige temaer i enhver valgkamp, og dette er tematikk som skal fremmes på Kulturytring Drammen.

Som beskrevet over har koronasituasjonen satt et sterkt preg på kultursektoren. Vi ser at kulturen taper i forhold til andre sektorer, som har større muskler både økonomisk og administrativt og dermed makt til å kjempe gjennom både oppstart av aktivitet og kompensasjonsmidler. Tiltakene vil ha negative ringvirkninger både for kultur-, samfunns- og næringsliv i lang tid fremover. Det tar lang tid å bygge opp igjen et bærekraftig kulturliv og næringsliv, spesielt for små aktører. Å fremme en bærekraftig kulturpolitikk overfor politikere lokalt, regionalt og nasjonalt er derfor vesentlig.

HVEM SKAL KULTURYTRING DRAMMEN VÆRE FOR?

Kulturytring ble etablert i 2021 som en arena for et samlet kulturliv. Kulturytring samlet nasjonale, regionale og lokale frivillige og profesjonelle kulturaktører, kommuner, fylkeskommuner, politikere og beslutningstakere, kunstnere, kulturarbeidere, forskere og utdanningsmiljøer, media – og publikum. Kulturytring møtte også andre i befolkningen som ønsket å lære mer om kunst og kulturpolitikk, og som ønsket å oppleve kunst og kultur under en felles, samlende plattform for hele det norske kulturlivet.

Som initiativtaker til Kulturytring er Norsk kulturforum opptatt av å synliggjøre kunsten og kulturens rolle i

Foto: Christian Hvatum, Drammen kommune

2.

samfunnet. Vi mener at kulturen har en egenverdi som skal eksistere uavhengig av andre bakenforliggende målsettinger og formål, og at det er viktig å hegne som kulturens egenverdi, kompetanseområde og profesjon. Samtidig mener vi at kunst og kultur har en effekt i samfunnet og er en viktig påvirkningsfaktor for andre sektorområder. Kulturytring skal derfor i de kommende årene ha et bredt perspektiv, slik arenaen også hadde i startåret 2021. Til Kulturytring kommer et samlet felt, som også inkluderer andre sektorområder slik som helse, næring, utdanning og oppvekst, samfunnsutvikling, osv.

ORGANISERING AV KULTURYTRING:

Prosjektet Kulturytring eies av Norsk kulturforum. Norsk kulturforum administrerte og ledet Kulturytring Drammen under sin organisasjonsstruktur i 2021, og styret i Norsk kulturforum hadde som styringsgruppe det økonomiske og administrative ansvaret for prosjektet. Til gjennomføringen i 2021 ble det nedsatt en strategigruppe med to representanter fra Drammen kommune, Viken fylkeskommune og Norsk kulturforum. Strategigruppen var rådgivende og hadde et utviklingsansvar i prosjektet.

SAMARBEIDSPARTNERE

Kulturytring Drammen ble arrangert i 2021 med en rekke gode samarbeidspartnere. Drammen kommune og Viken fylkeskommune var finansierings- og samarbeidspartnere for gjennomføring. Vi opplevde at Kulturytring Drammen ble godt forankret politisk på både kommunalt nivå og fylkesnivå, noe som var en viktig suksessfaktor for arrangementet.

Sparebanken Øst inngikk i et finansielt samarbeid med Kulturytring Drammen, og vi hadde et godt samarbeid med Drammens Tidende om profilering og formidling av arrangementet.

UNG Kulturytring ble arrangert i tett samarbeid med Kulturtanken, KS kommunesektorens organisasjon, UKM, Ungdom og Fritid, Det europeiske Wergelandsenteret, Erasmus + Aktiv Ungdom, og med finansiell støtte fra Bergesensstiftelsen.

Kulturytring Drammen mottok også økonomisk støtte fra Fritt Ord.

**UTEN VÅRE GODE
SAMARBEIDSPARTNERE
OG FINANSIERINGSPARTNERE VILLE
IKKE KULTURYTRING DRAMMEN
BLITT VIRKELIGHET**

Drammen kommune
Viken fylkeskommune
Sparebanken Øst
Kulturtanken
KS kommunesektorens organisasjon
UKM Ung kultur møtes
Ungdom og fritid
Det Europeiske Wergelandsenteret
Kulturrådet
Erasmus + Aktiv Ungdom
Fritt ord
Bergesenstiftelsen
Drammens Tidende

RAPPER SALLAM NASER UNDER ÅPNINGEN AV KULTURYTRING DRAMMEN.

KULTURYTRINGS YTRINGSPLATTFORM

Kulturytring Drammen skal være et uenighetsfelleskap hvor meninger brytes mot hverandre, og argumenter prøves ut. Et av formålene med arenaen er å løfte kulturpolitiske spørsmål opp i den nasjonale samtalen. Det er bare gjennom argumentasjon, kunnskapsutveksling og debatt at vi kan styrke, synliggjøre og utvikle kulturpolitikken. Å etablere og legge til rette for en ytringsarena med høy takhøyde medfører et ytringsansvar. Derfor var det viktig for NOKU å sette gode rammer før gjennomføringen av Kulturytring Drammen, både med tanke på ytringsfriheten og dens premisser, og med tanke på det ansvaret som ligger i å etablere en arena hvor debatt og diskusjon står i høysetet.

Vi utviklet derfor en ytringsplattform blant annet i dialog med Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM). Kulturytrings ytringsplattform formulerer retningslinjer og beskriver forståelsen Kulturytring Drammen har av ytringsfriheten i henhold til norsk og internasjonalt lovverk. Plattformen ble lest av alle arrangører, og alle arrangører måtte akseptere retningslinjene før de kunne delta med programposter på Kulturytring Drammen.

Plattformen formulerte retningslinjer og rammer for arenaen og hadde som hensikt å skape trygge rammer for ytringer og deltakelse.

KULTURYTRINGS YTRINGSPLATTFORM:

Alle, uavhengig av kjønn, seksuell orientering, religion, etnisitet og sosiale, fysiske og økonomiske forutsetninger, skal kunne delta og ytre seg offentlig om kunst- og kulturpolitikk. Vi som arrangører etterstreber strukturer som sikrer representasjon på arenaen, både i programråd og i program. Vi ber alle våre arrangører om å etterstrebe representasjon i programinnholdet.

Kulturytring Drammen er en ytringsarena som skal legge til rette for ytringer fra et bredt spekter av stemmer innad i demokratiet vårt, og for ulike ytringsformer. På Kulturytring Drammen ønsker vi at ytringer skal finne sted i form av samtaler, debatter, seminarer, foredrag – og gjennom kunstneriske og kulturelle uttrykk. Kunst og kultur er som ytringer beskyttet av artikkel 10 i Den europeiske menneskerettskonvensjonen. I Kulturmeldingen, Kulturens kraft. Kulturpolitikk for fremtiden fra 2018, beskrives kunst og kultur som ytringer i samfunnet, altså som uttrykk som er en del av en fri og demokratisk samtale.

HVA ER EN YTRING PÅ KULTURYTRING?

Kulturloven er grunnlaget for avgrensingen og definisjonen av kulturfeltet på Kulturytring Drammen. Kulturloven lovfester offentlige styresmakters ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet, slik at alle skal ha mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk.

Produksjon, utøvelse og formidling av uttrykksformer som litteratur, musikk, scenekunst, visuelle kunstarter, og medieuttrykk slik som film/drama og dataspill definerer vi som kunst- og kulturuttrykk.¹ Videre inkluderes formidling, vern og videreføring av materiell og immateriell kulturarv. Både profesjonell og ikke-profesjonell virksomhet

innenfor uttrykksformene er del av kunst- og kulturfeltet, og også formidlingsaktiviteter og opplæring og utdanning som er knyttet til uttrykksformene.

Kulturytring Drammen forhåndssensurerer ikke ytringer.

Programmeringen på Kulturytring Drammen skal være bred og mangfoldig, og skal legge til rette for at flere forskjellige ståsted og synspunkt får plass og rom. På bakgrunn av dette tar ikke Kulturytring Drammen redaksjonelt ansvar for innholdet i hver enkelt programpost. Likevel har vi som mål å sette sammen programmet til en helhetlig og mangfoldig arena. Vi forbeholder oss derfor retten til å avslå arrangement som ikke bidrar til et mangfold av ytringer, f.eks. ved at flere aktører melder inn samme tematikk og diskusjonsområde. I slike tilfeller kan vi oppfordre til samarbeid mellom aktørene.

Kulturytring Drammen skal være en arena for debatt og diskusjoner av høy kvalitet som sørger for et opplyst offentlig ordskifte. Vi forbeholder oss derfor også retten til å vurdere arrangementene til det åpne programmet på bakgrunn av kvalitetshensyn. Arrangører må med troverdighet fremstå som profesjonelle når det kommer til tematikken som tas opp og uttrykksformen som brukes. Programpostene skal være basert på kunnskap og profesjonalitet.

Ytringer som ikke regnes som ulovlige i henhold til norsk lovverk, skal tillates i det offentlige rom. Kulturytring Drammen skal legge til rette for dialog mellom deltakerne, og dette fordrer et godt ytringsklima. Alle som deltar på Kulturytring Drammen, skal møte hverandre med åpenhet og vise hverandre gjensidig respekt for hverandres ytringer. Straffbare ytringer vil bli anmeldt.

¹ Vi støtter vår definisjon av kulturvirksomhet blant annet på Engerutvalgets Kulturutredning (NOU 2013:4)

Del 2

GJENNOMFØRING AV **KULTURYTRING** DRAMMEN 2021

I tillegg til å samle kulturfeltet, politikere og aktører, var Kulturytring tenkt som kjernen til en folkefest og festival i Drammen, og ikke minst for å være en pangstart på kulturlivet etter pandemien. Som kjent ble Norge og verden truffet av koronapandemien i 2019, en situasjon som kom til Norge for alvor i mars 2020 og vedvarte til og med skrivende stund. Dette førte til at Kulturytring Drammen måtte legges om drastisk. Pandemien varte lenger enn antatt, og folkefesten måtte vente. I store deler av oppløpet til Kulturytring var det usikkert om vi i det hele tatt kom til å kunne gjennomføre debatter og arrangement for strømming. Det ble likevel tatt en beslutning om å fortsette arbeidet mot et arrangement som kunne gjennomføres og filmes i Drammen, men uten publikum i salene.

Likevel, med 54 ulike arrangørorganisasjoner og mange deltakere i hvert av de over 80 arrangementene var vi avhengig av at de lokale helsemyndighetene og nasjonale smittevernreglene tillot oss å gjennomføre med arrangører til stede i Drammen. Omtrent to uker før Kulturytring var vaksineringsen kommet langt nok i befolkningen til at organisasjonen tok beslutningen om å gå for et fysisk oppmøte for alle arrangører, og at arrangørene selv fikk delta som publikum på hverandres arrangement.

Kulturytring ble derfor gjennomført med strengt smittevern, noe som gjorde det mulig å ta imot rundt 54 arrangører og en rekke medvirkende og deltakere fysisk i Drammen.

En av Kulturytring Drammens fremste målsettinger er å løfte kulturpolitiske debatter opp i en nasjonal offentlighet, som også går utover kulturfeltet selv. Vi opplevde i forkant, under og i etterkant av gjennomføringen at arrangementer satte agendaen og la til rette for sommerens store kulturdebutt. Diskusjonen gikk ut på ytringsfrihet, kunsten og kulturens ytringsrom og kulturens rolle i offentligheten. Dette er tematikk som i lengre tid har vært vesentlig for kulturpolitikken, og som også omhandler medieoffentligheten, den nye digitale virkeligheten og kulturens rolle etter pandemien. Debatten i ulike media i kjølevannet av Kulturytring Drammen, hadde en potensiell rekkevidde på rundt 97 millioner mennesker (ref. medierapport fra Retriever).

Foto: Christian Breidli, Aftenposten

PRAKTISK GJENNOMFØRING OG ARENAER

Kulturytring Drammen 2021 fant sted i Drammen med hovedsete på Union Scene og Papirbredden, og med følgende arenaer:

Union scene, fire scener
Drammens bibliotek, én scene
Utescene på Papirbredden i Drammen
Drammens Teater, hovedscenen
En rekke kulturinstitusjoner i Drammen og omegn

Norsk kulturforums administrasjon besto av 4 personer, fordelt på 3 årsverk gjennom 2021. Arbeidsmengden gjennom året ble justert, slik at en større timesbyrde på deltidsstillingene ble lagt i perioden mars til juni.

De ansatte hadde følgende stilling og arbeidsfordeling:

- Generalsekretær Hege Knarvik Sande, gjennomføringsansvar og prosjektstyring med mandat fra Norsk kulturforums styre (100 %)
- Prosjektkoordinator Kaia Brønne tiltro den 1. februar i 100 % stilling. Arrangørkontakt, prosjektkoordinering, gjennomføring og bindeledd mellom samarbeidspartnere, arbeidsleder for frivillige m.m.
- Kommunikasjonsansvarlig Mari Johanne Müller, 50 % stilling. Prosjektutvikling i samarbeid med generalsekretær og intern og ekstern kommunikasjon.
- Rådgiver administrasjon Monica Faye, 60 % stilling. Administrasjon og økonomi.

Firmaet Godt Sagt strømmet alle arrangement. Disse ble formidlet inn i den digitale plattformen levert i hovedsak av Tappin AS. Arrangementene fra biblioteket ble strømmet via Drammens Tidendes nettsider.

Det lokale eventbyrået Byen vår Drammen sto for rigg og praktisk gjennomføring av Utescenen på Papirbredden, og var tenkt som samarbeidspartner også for annen uten-dørsaktivitet. Dette ble imidlertid nedskalert på grunn av pandemien.

Kulturytrings digitale plattform var tilgjengelig for betalende publikum og medvirkende via en web-appløsning levert av Tappin AS. Her ble hele programmet strømmet fortløpende, og programpostene lå også tilgjengelig etter

arrangementsslutt. Ansatte fra Tappin AS var til stede i Drammen og jobbet med NOKU alle tre dager og sørget for at alle deltakere ble registrert og fikk tilgang til plattformen og visningen av programmet.

Arrangørorganisasjoner hadde alle en kontaktperson som i dialog med prosjektkoordinator ble tildelt en scene og et tidspunkt. Videre ble tekniske og praktiske behov og forhold avklart. Arrangør hadde selv redaksjonelt ansvar for sitt arrangement, og inviterte deltakere og panel. Koordinator sørget for at arenaen var klar, teknisk bemannet og utstyrt, og at arrangementet ble strømmet til rett tid på plattformen.

Seks frivillige masterstudenter fra studiet kulturledelse på Universitet i Sørøst-Norge deltok alle tre dagene og hadde rolle som arrangementsverter. De frivillige hadde ansvar for å møte arrangør i forkant av oppsatt arrangementstid, sette dem i kontakt med teknisk personale i rett arena, tilby vann og imøtekomme andre behov, følge sendingen med innslipp av publikum og scanning av QR-koder for smittevern, samt tømme arenaen effektivt etter sending for omvask og spriting av overflater.

Teknikere fra Godt Sagt var ansvarlige for sendingen til den digitale plattformen. Dette inkluderte briefing av arrangører, deltakere, nedtelling til sending, og enkel sceneregi: Hvem står hvor og hvor er kameraene. Teknikere fra Union og Showteknikk hadde ansvar for utstyr som mikrofoner, høyttalere og enkelt lys, og rigget dette til alle sendinger. Biblioteket ble bemannet i stor grad av frivillige fra Drammen kommunes administrasjon og ansatte på biblioteket. Teknikken ble styrt av Showteknikk (i samarbeid med utescenen) og Godt Sagt. Utescenen ble bemannet av Byen vår Drammen, Showteknikk og Godt Sagt. Union ble bemannet av den frivillige staben administrert av NOKU, Unions teknikere og Godt Sagt. Tappin AS var til stede med to ansatte hver dag, og sørget for en smidig registrering av deltakere, og en feilfri sending i plattformen i dialog med Godt sagt. En av Tappins ansatte var til stede i informasjons- og registrerings-skranken som også til enhver tid var betjent av ansatte i Drammen kommune. Skranken var plassert i Buskerud Kunstsenter vegg i vegg med Kulturytrings hovedsete på Union Scene.

1. DEBATT PÅ BIBLIOTEKET.

2. FREDRIK HØYER UNDER ÅPNINGEN AV KULTURYTRING DRAMMEN.

Foto: Christian Breidlid, Aftenposten

1.

Foto: Christian Hvatum, Drammen kommune

2.

PROGRAM

DET ÅPNE PROGRAMMET

Den største delen av programmet på Kulturytring Drammen ble arrangert av kulturlivet selv. Et omfattende program ble meldt inn fra aktører fra et samlet kulturliv: hele 54 organisasjoner fordelt på 86 programposter i en stor variasjon av tematikk og formater. Programmet ble derfor svært mangfoldig og viste et bredt spekter av tematikk fra kultursektoren. Barn og unge, kunstpolitikk, pandemi, kulturarv, stedsutvikling, arkitektur, kirken som kulturrom,

mangfold, digitalisering og mye mer sto på agendaen. Summen av programpostene viste med all tydelighet bredden i kultursektoren som politikkområde.

I 2021 gikk vi for en løsning med åpen påmelding hvor kulturarrangører og kulturfeltet meldte inn arrangement og tematikk. Målet med dette var å etablere Kulturytring Drammen som en samlende og inkluderende arena, der kulturlivet selv løftet frem viktige problemstillinger som er vesentlige for dem og deres hverdag.

Foto: Christian Breidli, Aftenposten

HEGE KNARVIK SANDE UNDER ÅPNINGEN
AV KULTURYTRING DRAMMEN.

Ungdom og Fritid

UKM-Norge

Norsk kulturskoleråd

Norske kulturhus

Virke kultur og opplevelse

Virke Produsentforeningen

Norske Konsertarrangører

Norsk teater- og orkesterforening

Scenekunstbruket

Oslo arkitekturtriennale

Drammen kommune, Arrangement og aktiv fritid

Interkultur

Kunstnernetverket

Kulturrådet

Norsk Bibliotekforening

Den norske kirke, Kirkerådet

Fagforbundet

Arrangørforum

Norges museumsforbund

ØKS og MØST

Kulturvernforbundet

Nordisk Kulturfond

Norsk musikkråd

Dissimilis nasjonale kompetansesenter

Norsk Bibliotekforening

Voksenopplæringsforbundet og Kulturaliansen

Kulturrom

Kulturtanken

Det Europeiske Wergelandsenteret

RadArt

Folkeakademiet

Drammens Tidende

Fylkeslagene i Norsk kulturforum

KS

Norsk kulturforum

NRK

Kulturytring

Forleggerforeningen

Arkivforbundet

Bergen kommune

Erasmus+ Ungdom/Bufdir

Drammen/Storbynettverket

Ytringsfrihetskommisjonen

Brageteatret

KS

Buskerud Kunstsenter

Fossekleiva kultursenter og Berger museum

Østfold Internasjonale teater

Amund Sjølie Sveen m/ Nordting

Traavik info m/Sløserikommisjonen

Strømsø Atelierfellesskap

Drammens Museum

Portåsen - Wildenveys rike

Etter fristen vurderte vi de innmeldte arrangementene opp mot våre retningslinjer blant annet for å unngå overlappende tematikk og for å sjekke om arrangementene var i tråd med vår ytringsplattform. Noen arrangementer ble slått sammen, eller endret grunnet overlappende eller for lik tematikk. Arrangørene gjennomførte så sine programposter mot en kostnad som dekket de faktiske utgiftene knyttet til strømming, teknikk, etc. Arrangørene hadde selv ansvar for sine deltakere. Norsk kulturforum arrangerte program på lik linje med andre arrangører, og Kulturytring Drammen gjennomførte også program under dagene.

I tillegg til innmeldte programposter satte programrådet for Kulturytring sammen et faglig program for dagene, under fanen «Makt, motstand, mangfold.» Denne programdelen er beskrevet ytterligere nedenfor.

Utover debatter, foredrag og samtaler, kuraterte NOKU et kunstprogram med to teaterforestillinger: to kunstytringer.

Forestillingene var Nordting av Amund Sjølie Sveen og Sløserikommisjonen av Traavik.info. Begge forestillingene er kunstneriske ytringer som har tematikk som dreier seg om demokrati, rettssystemet, meningsbrytning og den offentlige samtalen. Slik sett sto teaterforestillingene godt til den helhetlige tanken rundt Kulturytring Drammen som arena for ytringsfrihet og kultur som politikkområde, og derfor også hensikten med arenaen.

En komplett oversikt over programposter og medvirkende ligger på www.kulturytring.no.

-
1. PERFORMANCEKUNSTNER JULIAN BLAUE UNDER SLØSERIKOMMISSJONEN AV TRAAVIK.INFO.
-

Foto: Thor Brødreskift

1.

2.

4.

3.

-
- 2. KONSERT UKM VIKEN, DIEGO GERARDO AGUILAR LOPEZ FRA WAY DOWN THE RAINBOW.
 - 3. FORESTILLINGEN NORDTING AV AMUND SJØLIE SVEEN.
 - 4. KONSERT UKM VIKEN, ALBERT JANKO – RAPPER FRA LIER.
-

SIRENS CHEERDANCE UNDER FORESTILINGEN NORDTING AV AMUND SJØLIE SVEEN.

OPPLEV DRAMMEN – EN KULTURREISE FOR ET ALLMENT PUBLIKUM

Det allmenne publikummet i Drammen var en viktig gruppe å nå for både Kulturytring og våre samarbeidspartnere. Derfor inviterte Kulturytring Drammen publikum med på både fysiske og digitale kulturopplevelser gjennom programmet Opplev Drammen. Fra helt sør i kommunen i Svelvik og på Berger der Drammensfjorden møter Oslofjorden, via Mjøndalen og videre oppover Drammenselva og opp i åssiden, fikk publikum oppleve et mangfold av kunst- og kulturuttrykk.

Drammen Kommune hadde hovedansvar for å sette sammen det kunstneriske programmet i Drammen og omegn. Kulturlivet i og rundt Drammen ble invitert og gjennomførte en rekke arrangementer som i hovedsak var rent fysiske og som ikke ble strømmet til plattformen. På grunn av pandemien var det strenge restriksjoner rundt gjennomføringen av disse arrangementene, men de ble vurdert som viktige bidrag for å sette Kulturytring på kartet for lokalbefolkningen i Drammen.

SPØRRETIMEN PÅ KULTURYTRING DRAMMEN

Spørretimen på Kulturytring Drammen var en egen programrekke som ble kuratert av et uavhengig programråd, nedsatt av NOKU, som i 2021 besto av:

Bjørn Hatterud, forfatter og kurator.

Stein Olav Henriksen, direktør Munchmuseet.

Ellen Horn, skuespiller, tidligere teatersjef ved Riksteatret og Nationaltheatret. Tidligere kulturminister. Kunstnerisk leder for Peer Gynt AS på Gålå.

Louisa Olufsen Layne, postdoktor ved Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk (ILOS) ved Universitetet i Oslo.

Maria Utsi, nestleder Kulturrådet, tidligere direktør for Festspillene i Nord-Norge.

Spørretimen var inspirert av Stortingets spørretime der stortingsrepresentanter kan stille spørsmål til statsrådene. I Kulturytrings spørretime var det omvendt: I Spørretimen ble det stilt spørsmål om dagsaktuelle temaer til kulturlivet, respondentene var en rekke forskjellige mennesker i en bred søken etter svar. Tematikken «Makt, motstand, mangfold» ble valgt som overskrift for Spørretimen, som hadde følgende tematekst:

Kunsten har til alle tider utfordret sin samtid. I ettertid anerkjennes kunsten som en gang utfordret det bestående, som viktig del av vår felles historie, identitet og kultur. Det er et paradoks at kunsten i sin samtid befinner seg utenfor tidens vedtatte normer, mens i ettertid ofte blir oppfattet som representativ for sin tid.

Kunsten er i evig bevegelse, og retning, fart, bakgrunn og mål varierer med tidsånden, med politiske strømninger, og er i stadig utvikling. Hvilke krefter er det som trekker i hverandre, støter mot hverandre og river i hverandre? Hvordan utfordrer kunsten den bestående kulturen, og når tas kunsten opp i kulturen som helhet, blir til tradisjon i stedet for utfordrer?

Mangfold er på mange måter en naturlig del av kunstens vesen. Mennesker skaper kunst med forskjellig utgangspunkt, med bakgrunn i forskjellige tradisjoner. Vestlige, tradisjonelle kvalitetsbegrep kan belyse mye, men også skape trange rammer som ikke all kunst kan plasseres innunder – og dermed ikke gi plass til alle som kunsten egentlig kan romme. Dette skaper motstand, både blant kunstnere og publikum, mot det etablerte, det tradisjonelle, men også mot det nye, det ukjente.

Motstand krever at man støter mot noe, at man prøver å rive ned, vise frem, endre eller omstrukturere noe som

allerede eksisterer. Det eksisterende har tradisjonelt sett stor makt. Det er en lang vei å gå for å endre strukturer som anses som en naturlig og selvsagt del av et samfunn. Samtidig er samfunnet i rask endring. Nye ytringsflater og ytringsrom oppstår, diskusjonen blir opphetet, skyttergravene dypere, men mange møtes også, ser hverandre i disse nye rommene. Hva kan kunstfeltet, institusjonene, både det etablerte og utfordrerne bidra med på denne evige endringsveien som er samfunnet vårt? Hvordan kan kunsten og kulturen bidra til å skape samtaler på tvers av meninger, dialog på tvers av politiske skillelinjer i et ytringsrom som er i stadig forandring?

Programpostene i Spørretimen var som følger:

Smalt er fett – hvilken rolle har de smale kunstuttrykkene?

Kulturinstitusjonenes rolle i et samfunn i voldsom endring.

Publikum – kunstens nødvendige onde?

Norsk mangfoldspolitikk før og nå.

Kunstnerisk kvalitet – rettesnor eller feilspor?

Manuell og mindreverdige – lavkultur og håndverk

Samisk kunst – en evig parentes i den norske kunsthistorien?

Ulike funksjonsnedsettelse – klienter eller kunstnere?
Arven etter norsk motkultur.

UNG KULTURYTRING – TILTAK FOR HANDLING!

En av målsettingene ved Kulturytring Drammen var å være en kunnskapsarena for beslutningstakere, allmenheten og barn og unge. Derfor var UNG Kulturytring en vesentlig del av gjennomføringen for å nå det unge publikummet og beslutningstakere på feltet. Første dag av Kulturytring Drammen var forbeholdt UNG Kulturytring.

UNG Kulturytring ble gjennomført som en rekke seminarpregede arrangement for og med ungdomsråd. Norsk kulturforum samarbeidet med Det Europeiske Wergelandsenteret, KS, Kulturtanken, Norsk Kulturskoleråd og UKM Viken om både gjennomføringen av programmet og utarbeidelsen av programpostene. Ungdommene Rian Adam Sadiq og Joy Munyeshyaka fra ungdomsrådet i Drammen var konferansierer og deltok aktivt i forarbeidet til dagen.

UNG Kulturytring var en dag for utforskning av kulturpolitikk for barn og unge. Medvirkning og representasjon er viktig for utvikling av god politikk, og i den ferske barne- og ungdomskulturmeldingen er dette en rød tråd. UNG Kulturytring ble et nasjonalt kulturarrangement som samlet beslutningstakere, kunstnere, kulturarbeidere og politikere med ungdom som premissettere, i en samtale om barne- og ungdomskulturpolitikk. UNG Kulturytring resulterte i en tiltaksplan som ble lagt frem for politikerne i den avsluttende debatten.

Tiltakene

Gjennom dagene på UNG Kulturytring kom deltakerne med en rekke tiltak til hvordan unges stemmer i større grad kan høres og tas med i utarbeidelsen av retningslinjer og forskrifter.

Møteplasser og kanaler der man treffer ungdom ble trukket frem som viktige. Dette gjelder både at ungdomsrådene må få talerett i de rette organene, samt at beslutningstakerne setter seg inn i hvordan de kan nå ungdom, for eksempel gjennom kanalvalg og formuleringsmåte. Ikke minst må det settes av ressurser til slikt arbeid.

Ungdommene trenger verktøy for å kunne formidle sine ønsker og tanker. De unge må få god tilgang på planprosesser, som må være tilgjengelige og forståelige. Språkbruk og tilgang på råd fra voksne er viktig for kommunikasjonen begge veier. De unge må få lære både om hvor man henvender seg med sine innspill, men også med hvilket språk, og hvordan man skal bruke sin stemme. De voksne på sin side må lære å sette seg inn i de unges

Foto: Christian Hættum, Drammen kommune

1.

virkelighet og hverdag, for å fullt ut forstå deres ønsker og behov.

Ungdommens stemmer må tas på alvor, både gjennom tilstrekkelig med opplæring i prosesser frem mot planverk og retningslinjer. På den måten kan de unge i større grad bli lyttet til. Like viktig er det at de voksne lærer om unges språk, formuleringsmåte, og om hvor man kan møte de unges stemmene.

Praktisk gjennomføring av UNG Kulturytring

UNG Kulturytring samlet ungdom rundt omkring i hele landet, gjennom en kombinasjon av fysiske møter og digital tilstedeværelse. Arrangementene ble strømmet, da det ikke var tillatt for ungdom å krysse fylkesgrensene på grunn av pandemien. Ungdom fra andre fylker deltok gjennom avstemminger, innsending av spørsmål og digital deltakelse. Ungdom fra følgende kommuner deltok: Aukra, Eidsvoll, Færder, Karmøy, Larvik, Melhus, Fredrikstad, Tromsø, Flesberg, Hamarøy, Arendal, Haugesund, Jevnaker, Gol, Tønsberg, Skien, Sola, Vinke, Lillestrøm, Holmestrand, Bamble, Drammen, Oslo og Agder og Trøndelag fylkeskommuner.

Den digitale formidlingen var spesielt utfordrende for ungdom på dette stadiet i pandemien. Det var stor tretthet når det gjaldt digital deltakelse i aldersgruppen. Det var også usikkerhet rundt deltakelsen på forhånd, grunnet varierende smitteråd som endret seg svært raskt. For de ungdommene som var til stede i Drammen, opplevdes UNG Kulturytring som positivt, og som en forsmak på hva programmet kan by på ved neste gjennomføring.

Alle deltakerne fikk tilgang på Youthpass-verktøy i forkant av arrangementet og deltakerbevis i etterkant. Youthpass er et Erasmus+-program i form av et læringsverktøy som beskriver aktivitetene som ble gjennomført i løpet av UNG Kulturytring, og fungerer også som en attest. I programmet inngår refleksjonsspørsmål og læringsmål over

deltakelsen i et politikk- og demokrativerksted for den unge målgruppen.

UNG kulturytring ble støttet av og arrangert i samarbeid med Bergesenstiftelsen, Det Europeiske Wergelandssenteret, Erasmus+: Aktiv Ungdom, KS Kommunesektorens organisasjon, Norsk kulturskoleråd, Kulturrådet og Kulturtanken.

DEMO på Kulturytring Drammen

Kollektivet DEMO er et kreativt, tverrfaglig kollektiv bestående av unge talenter i alderen 15–25 år innen kunst og kultur i Drammensområdet. Gjennom programmet får ungdommene tett oppfølging og veiledning av fagpersoner. Gjennom kollektivets tverrfaglige fokus rustes deltagerne til kreative samarbeid på tvers av fagfelt, samtidig som det tilrettelegges for fordypning innen sitt spesifikke uttrykk.

Fra sin kreative hub på Papirbredden med utsikt mot Fabrikkgata tok DEMO pulsen på Kulturytring Drammen og formidlet det som skjedde til andre ungdom. Spontanitet, kreativitet og å skape uformelle rom der nye samtaler kan oppstå er i kjernen. DEMO tok en utforskende og spontan posisjon der de kan finne interessante og relevante problemstillinger for folk i kultur-Norge.

Foto: Christian Hætum, Drammen kommune

2.

Fra Kreativ hub fulgte DEMO, med ungdommene Rose O'Sullivan, Narin Hosseini, Enrik Ridvan Thorkelsson og Ida Maria Jaclin et utvalg av programmet til Kulturytring, og lagde reaction-videoer, og kommentarer i form av kunstnerisk arbeid og refleksjoner. Se dette og les mer om DEMO her: <https://www.facebook.com/demodrammen/>

1. JOY MUNYESHYAKA OG RIAN ADAM SADIQ FRA DRAMMEN UNGDOMSRÅD PÅ ÅPNINGEN AV UNG KULTURYTRING.
2. KONSERTTRERT ABID Q. RAJA UNDER DEBATTEN HVEM SATSER PÅ UNGDOMMEN.
3. DEBATTEN HVEM SATSER PÅ UNGDOMMEN PÅ UTESCENEN VED PAPIRBREDDEN.

Foto: Christian Bræddid, Aftenposten

3.

HVEM VAR PUBLIKUM PÅ KULTURYTRING DRAMMEN?

Pandemien førte til at vi ikke kunne åpne for ordinært fysisk publikum. I stedet hadde vi 900 registrerte deltakere i vår Kulturytringsplattform, rundt 250 av disse var til stede fysisk under de tre dagene i Drammen. Deltakerne kom fra en stor bredde av det norske kulturlivet, fra små og store organisasjoner, nasjonale organer, kommunal og regional forvaltning og det politiske liv.

PUBLIKUM SVERGER TROSKAP TIL HAVET UNDER
AMUND SJØLIE SVEENS NORDTING.

Foto: Christian Breidli, Aftenposten

MÅLSETTINGER OG MÅLOPPNÅELSE

Kulturytring Drammen skulle:

SAMLE HELE KULTURFELTET FOR Å SYNLIGGJØRE KULTUR SOM POLITIKKOMRÅDE

Med en omfattende liste over organisasjoner, foreninger og arrangører fordelt på 85 ulike arrangementer, er det ingen tvil om at Kulturytring Drammen nådde sin målsetting om å samle hele kulturlivet. Feltet var representert med stor bredde, og gjennomførte arrangementer med stor tematisk spredning. Deltakere var alt fra politikere, forskere, samfunnsvitere, stipendiater, bransjefolk og utøvere, fagorganisasjoner og ledere. Se oversikt over arrangører under programkapittelet tidligere i denne rapporten.

I tillegg til arrangørene deltok en rekke mennesker via den digitale plattformen og fysisk i Drammen. Totalt deltok omkring 900, hvorav 628 deltakere har vært innlogget i den digitale plattformen siden Kulturytring gikk av stabelen fra 21.-23. juni 2021. Resten var til stede kun fysisk i Drammen.

Under de tre dagene var det totalt 4412 visninger. Det er verdt å merke seg at hver digitale bruker så i snitt syv programposter. Programpostene ligger nå ute på vår Vimeo-konto <https://vimeo.com/user142955524> og kan ses av alle.

De medvirkende i programmet representerte en stor bredde i både feltet, feltets sektorer og fagfelt og områder i samfunnet vårt. En samlet oversikt over deltakere i programmet finnes i programoversikten.

POLITISK DELTAKELSE

En viktig målsetting ved Kulturytring Drammen var å invitere til politisk deltakelse på høyt nivå, med det mål å løfte kulturpolitikken opp i den generelle politiske diskursen i landet. Dette målet mener vi at vi oppnådde. I tillegg til et samlet kulturliv som satte agenda, besøkte politikere fra en rekke partier og flere nivåer Kulturytring Drammen for å delta i samtaler, debatter, diskusjon, og ikke minst, dialog. Vi arbeidet systematisk opp mot Stortinget for å sikre deltakelse fra politikerne, og vi koordinerte politisk deltakelse i arrangementene.

Disse politikerne var til stede enten en eller flere dager i Drammen i 2021:

Stortings- og departementsnivå

ABID Q. RAJA (V), Kultur- og likestillingsminister
ANETTE TRETTEBERGSTUEN (AP), medlem Familie- og kulturkomiteen, Stortinget
EMMA LIND (V), statssekretær Kulturdepartementet
FREDDY ANDRÉ ØVSTEGÅRD (SV), medlem Familie- og kulturkomiteen, Stortinget
GURI MELBY (V), Kunnskaps- og integreringsminister
HIMANSHU GULATI (FrP), medlem Familie- og kulturkomiteen, Stortinget
KARI ELISABETH KASKI (SV), medlem Finanskomiteen, Stortinget
KRISTIN ØRMEN JOHNSEN (H), leder Familie- og kulturkomiteen, Stortinget
MARIANNE HAUKLAND (H), medlem Familie- og kulturkomiteen, Stortinget
MARIAN HUSSEIN (SV), vararepresentant, Stortinget
SILJE HJEMDAL (FrP), medlem Familie- og kulturkomiteen, Stortinget
TAGE PETTERSEN (H), medlem Familie- og kulturkomiteen, Stortinget
TROND GISKE (AP), medlem Familie- og kulturkomiteen, Stortinget
ÅSLAUG SEM-JACOBSEN (SP), medlem Familie- og kulturkomiteen, Stortinget

VIMEO

Kommune- og fylkesnivå

CARL EMIL VOGT (MDG), 1. vararepresentant Drammen kommunestyre (MDG)

CECILIE AGNALT (AP), leder, komité for kultur, Viken fylkeskommune

CHARLOTTE SPURKELAND (H), stortingskandidat, Hordaland Høgre

ERLING SANDE (SP), 1. stortingskandidat Sogn og Fjordane Senterparti

GEIR KJELL ANDERSLAND (V), nestleiar hovudutval kultur, idrett og integrering, Vestland fylkeskommune

HERMAN EKLE LUND (V), representant Drammen kommunestyre

HANS PETTER DE FINE (Rødt), Fylkestingsrepresentant, Viken og gruppeleder for Viken Rødt

KATRINE NØDVEDT (MDG), byråd for kultur, mangfold og likestilling, Bergen kommune

LINN-ELISE ØHN MEHLEN (Rødt), 1. kandidat Buskerud Rødt

MADS HILDEN (AP), leder hovedutvalget for Kultur, idrett og frivillighet i Drammen kommune

MAJA FOSS FIVE (AP), Leder i hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett, Vestfold og Telemark fylkeskommune

MARGIT FAUSKO (MDG), Miljøpartiet de Grønne Buskerud

MONICA MYRVOLD BERG (AP), ordfører, Drammen kommune

ODD HARALD HOVLAND (AP), 2. stortingskandidat, Hordaland Arbeidarparti

STIAN DAVIES (AP), leiar hovudutval kultur, idrett og integrering, Vestland fylkeskommune

TIMO NICOLAISEN (V), ungdomskandidat Viken Venstre til Stortingsvalget, Drammen

TOBIAS LANGÅS HANDELAND (Rødt), fylkestingsrepresentant, Viken fylkeskommune

TONJE KRISTENSEN (AP), fylkesbyråd kultur og mangfold, Viken fylkeskommune

SETTE AGENDA OG LEGGE OPP TIL POLITISK DEBATT

Et av hovedformålene med Kulturytring Drammen er å løfte kulturen som diskusjons- og debattområde også opp i en nasjonal offentlighet og å synliggjøre kunstens virkning i offentligheten også for et publikum utenfor kulturfeltet. Spesielt var dette vesentlig å vise gjennom kunst som ytringer, og at kunsten i seg selv kan være en

Foto: VMI Skilleberg

ramme for debatt, og også en premissetter i diskusjonen om betingelser, vilkår og sektoren som politikkområde.

Dette formålet lyktes vi med da Kulturytring Drammen ble arenaen som satte rammen for sommerens debatt om ytringsfrihet, ytringsrom og kunstens rolle i offentligheten, samt offentlig finansiering av kunst og kultur.

Norsk kulturforum valgte å programmere to forestillinger på Kulturytring Drammen med både politisk tilsnitt og kunstpolitiske virkemidler: Nordting av Amund Sjølie Sveen og Sløserikommisjonen av Traavik.info. Både i forkant og etterkant av Kulturytring Drammen ser vi at spesielt visningen av Sløserikommisjonen har vært grunnlaget for det som ble sommerens kanskje mest synlige og viktige kulturdebatt.

Ytringsfrihetskommisjonen valgte å legge sitt innspillmøte for kunstnere til Kulturytring Drammen. I ettertid ser vi at dette kan ha forsterket reaksjonene rundt arrangementet. Samtidig satte deltakelsen fra både Traavik.info og Ytringsfrihetskommisjonen startskuddet for sommerens debatt om ytringsfrihet i kunstmiljøet, og vi mener at programmeringen av dette var et viktig innspill til denne store, omfattende problematikken. Andre programposter problematiserte og tok for seg tematikk som

berørte diskusjonen rundt forestillingen, blant annet om mediedekningen av kulturfeltet, populisme i kulturpolitikken, den nye medievirkeligheten og ytringsrommet på sosiale medier og internett. Vi anser programmeringen av forestillingen og de tilhørende debattene som riktig og viktig, spesielt sett i lys av den etterfølgende diskusjonen.

SAMLE, DELE OG STYRKE KULTURFELTET LOKALT, REGIONALT OG NASJONALT

En av målsettingene til Kulturytring Drammen var å samle, dele og styrke kulturfeltet både nasjonalt, lokalt og regionalt. Gjennom å samle hele kultursektoren i en bred samtale om kunst og kulturpolitikk, mener vi at vi har lyktes i å skape en arena som styrker kultursektoren som politikkområde. Debattene og diskusjonene favnet alle forvaltningsnivåer, og var gyldige for landet som helhet, men også for det regionale og det lokale. Arenaen var ny av året, men til tross for et ferskt arrangement og en pågående pandemi opplevde vi god deltakelse fra kulturfeltet, og at viktige og premisssettende debatter fant sted på Kulturytring Drammen.

Foto: Christian Hvatum, Drammen kommune

2.

REGIONALT PERSPEKTIV PÅ NASJONAL ARENA

Både det regionale og lokale perspektivet er vesentlig for sektorområdet og det nasjonale nivået. På Kulturytring var det flere debatter som tok for seg lokale og regionale problemstillinger og temaer. Blant annet inviterte fylkeslagene i Norsk kulturforum til regionale debatter om det lokale og regionale kulturlivet. Tematikken var blant annet regional kulturpolitikk som pådriver for den nasjonale kulturpolitikken, helse, livsmestring og kultur, kulturarrangeringer, kulturstrategi for nye fylker, for å nevne noe.

3.

1. ØSTFOLD INTERNASJONALE TEATERS INSTALLASJON IN SEARCH OF DEMOCRACY 3.0.
2. KAMMERKORET NOVA UNDER FORESTILLINGEN SLØSERIKOMMISSJONEN AV TRAAVIK.INFO.
3. AGNES MOXNES OG HEGE KNARVIK SANDE UNDER FORESTILLINGEN AV SLØSERIKOMMISSJONEN AV TRAAVIK.INFO.
4. FORESTILLINGEN SLØSERIKOMMISSJONEN AV TRAAVIK.INFO.

4.

MEDIEDEKNING, SOSIALE MEDIER OG NETTSIDER

PRESSEDEKNING OG MEDIER

NRK P2 Studio 2 dekket Kulturytring Drammen hver dag under den tre dager lange kulturpolitikkfestivalen, og tre av debattene på Kulturytrings program ble sendt i sin helhet på P2. «Er den nye medieoffentligheten en trussel mot demokrati og ytringsrom?» ble ledet av Studio 2-programleder Turi Grønbech, og ble sendt tirsdag 22. juni. Mandag 21. juni ble debatten om populisme og den norske kulturpolitikken sendt, og på onsdag 23. fikk lytterne høre om arkitekturopprøret: «Endelig? Eller en reaksjonær nostalgitrip?», i en debatt arrangert av Drammens Tidende.

Foto: Mari Johanne Müller

2.

Foto: Mari Johanne Müller

1.

Kulturytring Drammen ble besøkt av presse fra NRK, Aftenposten, Subjekt.no, Norsk Shakespeare-tidsskrift, Dagsavisen, Periskop.no, Ballade, Morgenbladet, Kulturplot, franske Mouevement Magazine, Scenekunst.no, Musikkultur, Drammensavisa og Drammens Tidende.

I perioden mai til september 2021 var det 175 artikler som omtalte Kulturytring Drammen, med et potensielt publikum på 13,5 millioner. På Facebook var engasjementet rundt dekningen på 25 034. Se vedlagt lenke til rapport fra Retriever.no med utfyllende detaljer om mediedekningen.

Videre var dekningen av programmeringen av Sløserikommisjonen av Traavik.info svært omfattende med et potensielt publikum på rundt 97 millioner gjennom 693 artikler på Facebook med et engasjement på drøye 135 000. Denne dekningen førte også til at Kulturytrings synlighet ble større og bredere i nasjonale nyheter. Se vedlagt lenke til rapport fra Retriever.

MEDIERAPPORT

Foto: Børge Solem 3.

SAMARBEID MED DRAMMENS TIDENDE

Samarbeidet med Drammens Tidende var også et ledd i å nå ut til et allment publikum. Avisen var til stede på Kulturytring Drammen med både debatter og samtaler, og hele programmet som ble arrangert på biblioteket i Drammen, ble direktesendt på avisens nettsider. Drammens Tidende er en del av A-media og har bred dekningsgrad rundt om i hele landet.

SOSIALE MEDIER OG NETTSIDER

I perioden januar til august 2021 nådde vi drøye 43 000 mennesker gjennom et aktivt og synlig engasjement på Facebook og Instagram. Vi benyttet ekstern hjelp til å drive sidene fra Sommerfuglen AS, et lite mediebyrå i Oslo.

Nettsiden www.kulturytring.no genererte rundt 12 000 brukere fordelt på 21 000 økter i perioden januar til august. Vi hadde målsetting om 10 000 brukere, og har dermed gått godt over dette. Nettsidene ble utviklet i godt samarbeid med Studio Netting.

1. PUBLIKUM UNDER PANDEMI PÅ UNION SCENE.
2. STEIN OLAV HENRICHSEN HOLDER INNLEGG FOR YTRINGSFRIHETSKOMMISSJONEN. GODT SAGT BAK KAMERA, KJERSTI LØKEN STAVRUM PÅ SCENEN.
3. ARKITEKTUROPPRØRET. ENDELIG, ELLER EN REAKSJONÆR NOSTALGITRIP?

ØKONOMI

Kulturytring ble finansiert gjennom en rekke forskjellige samarbeidspartnere, som synliggjort tidligere. For prosjektet mottok vi til sammen 2 343 807,45 millioner inkludert billettinntekter og adgangsavgift for arrangører. Underskuddet dekkes som planlagt av oppsparte midler fra Norsk kulturforum. Takket være stimuleringsordningen administrert av Kulturrådet, ble ikke tapet av billettinntektene så stort som det ellers kunne ha blitt grunnet pandemien.

Driftsinntekter

Sum inntekter	2 210 807,45
Sum andre inntekter	133 000,00
Sum driftsinntekter	2 343 807,45

Utgifter

Sum lønnskostnader	578 696,71
Sum andre personalkostnader	2 017,87
Sum kostnader arbeidskraft	580 714,58

Sum eksterne honorarer	3 145,60
Sum reise, diett, bilgodtgjørelse	18 740,00
Sum salgs- og reklamekostnader	695,33
Programinnhold	236 919,39
Infrastruktur	1 575 255,78
Kommunikasjon	528 964,62
Andre kostnader	1 565,45
Sum andre kostnader	2 365 286,17

Sum driftskostnader **2 946 000,75**

Balanse	-602 193,30
---------	-------------

Underskuddet dekkes av avsatte midler i NOKU.

Sponsorer og støttespillere:

Drammen kommune	150 000
Viken fylkeskommune	150 000
Sparebanken Øst	250 000
Kulturrådet	100 000
Kulturtanken	50 000
Aktiv ungdom	150 000
Bergesenstiftelsen	75 000
Kulturrådets stimuleringsordning	603 117
Fritt Ord	250 000

ABID Q. RAJA BESØKER UNGDOMSKUNSTNERKOLLEKTIVET DEMO.

Foto: Christian Breidid, Aftenposten

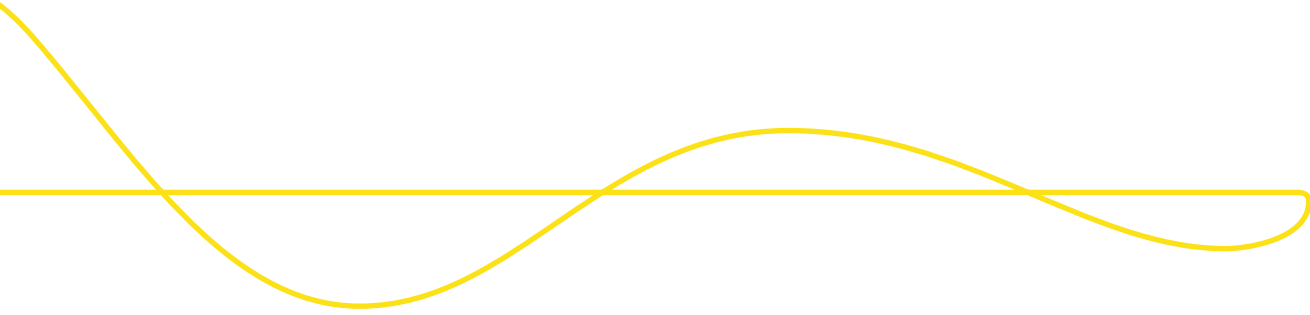

Del 3

FREMTIDENS **KULTURYTRING** – HVOR GÅR VEIEN VIDERE?

Målet med Kulturytring Drammen 2021 var å bygge opp en arena som kan sette premisene for kulturpolitikken og kulturdebatten i årene fremover, som et fast arrangement i valgårene. Styret i Norsk kulturforum ønsker å bygge videre på suksessen fra 2021, og styrke og bygge ut Kulturytring frem mot 2023.

For en videreføring av Kulturytring ser Norsk kulturforum følgende muligheter og behov:

YTRINGER OG YRENDE FOLKELIV!

Kulturytring Drammen 2023 befester seg som Norges største og viktigste kulturpolitiske møteplass. Programmet setter fokus på kultur som politikkområde og på viktigheten av fri kunst og frie ytringer. På programmet står internasjonale, nasjonale og lokale kunstnere, politikere, innledere, frihetsskjempere og foredragsholdere. Det inviteres til debatt, refleksjon, inspirasjon, kunstneriske opplevelser, provokasjoner, fest og folkeliv.

Vi ser for oss et Kulturytring med yrende folkeliv og standplasser både i gater og inne på arenaer, hvor vi sprer oss ut i byen og lager folkefest. Kunst og kultur finnes i et mangfold i bygatene, både på Kulturytrings arenaer og rundt omkring i byen, på serveringssteder som åpner dørene, uteserveringer rundt scenene.

Kulturytring er et arrangement som favner folk i byen, så vel som kunstnere og kulturfolk og politikere. Med standplasser bygger vi opp en markedsfølelse der folk kan oppsøke informasjon og snakke direkte med beslutningstakere, politikere og bransjefolk. Kulturytring er en arena for idéutveksling og en smeltedigel og inspirasjonspunkt for samtaler rundt kunst- og kultursektoren.

EN STYRKET ØKONOMI

Målet er å bygge opp en styrket og stabil økonomi slik at arrangementet kan gjennomføres fast annenhvert år. Det vil være avgjørende at NOKU som arrangør oppnår forutsigbare økonomiske avtaler, partnerskap og rammer som sikrer kontinuitet og personalressurser nok til at arrangementet kan gjennomføres med gjennomgående høy kvalitet og profesjonalitet.

Det vil også være et mål å gjøre arrangementet i større grad relevant for et allment publikum, og tilby et bredt

spekter av kunst og kulturopplevelser, gratis eller til en pris som sikrer lav terskel for deltagelse. Kulturpolitikk og samtaler som kretser rundt dette er i utgangspunktet tematikk som treffer de involverte selv, bransjen og kulturpolitikere. Et av målene for Kulturytring er å øke kulturpolitikkenes plass i den politiske dagsorden, og rydde et større rom for viktige debatter som fremmer kulturens plass i samfunnet. Et av målene er å bygge folks forståelse for kulturens rolle i samfunnsdebatten og politikken. For å oppnå dette er det viktig å kunne tilby flere av arrangementene gratis, og gjøre Kulturytring mer tilgjengelig for alle. For å få til det trenger vi en stabil og styrket økonomi.

KLARE ANSVARSOMRÅDER OG FORVENTNINGSAVKLARING

Gjennom et langsiktig og strategisk arbeid bygger vi arrangementet frem mot 2023 med flere samarbeidspartnere nasjonalt, regionalt og lokalt. Drammen by har et aktivt næringsmiljø som også involverer seg sterkt i kulturens rolle, og vi skal dra veksler på hverandre og samarbeide om å bygge opp arenaen frem mot andre gjennomføring i 2023. Til det trenger vi i større grad å avklare ansvarsområder, partners bidrag og hvilke forventninger som ligger til de ulike samarbeidspartnere. Det administrative rundt Kulturytring Drammen skal styrkes i en mer avklart ansvarsfordeling.

Med sine 2,6 årsverk (fra primo 2022) er Norsk kulturforum en for liten organisasjon til å drive et så stort og kostnads-krevende prosjekt uten eksternfinansierte ressurser. Det er behov for midler til en 100% stilling utelukkende knyttet til å bygge opp og gjennomføre Kulturytring allerede fra 2022.

SAMMENDRAG

Kulturytring ble gjennomført som Norges første og største kulturpolitiske plattform i juni 2021 i Drammen, til tross for at verden var midt i problematikken rundt Covid-19. NOKU, med en svært liten administrasjon, gjennomførte dette sammen med samarbeidspartnere, og maktet å få på beina et arrangement som engasjerte alle store kulturaktører i Norge gjennom over 80 arrangement i form av debatter, paneler, samtaler, foredrag og kunstneriske bidrag. 54 organisasjoner deltok som arrangører av egne programposter, koordinert av NOKUs kulturytringsadministrasjon.

Over 900 mennesker registrerte seg på Kulturytringsplattformen på nett, der alle arrangement ble strømmet. Arrangementet ligger nå i en åpen Vimeo-konto og kan ses av alle. Deltakere fra alle de større politiske partiene, og representanter fra nasjonalt, regionalt og lokalt nivå var til stede i Drammen under disse dagene, som publikum og deltakere i debattene, og satte kulturpolitikken på agendaen.

NOKU er allerede godt i gang med arbeidet videre, og vi ser frem til et nytt Kulturytring i 2023!

NOKU takker våre sponsorer, støttespillere og samarbeidspartnere:

KULTURYTRING
DRAMMEN

Vi ses til Kulturytring 2023!

**NORSK
KULTURFORUM**